दुल्लू नगरपालिका क्षेत्र भित्र अटो तथा इ रिक्सा व्यवस्थापन निर्देशिका २०७६

प्रस्तावनाः

दुल्लू नगरपालिका क्षेत्र भित्र संचालन हुदै आएका अटो तथा इ रिक्सालाई व्यवस्थीत गर्न अति आवश्यक देखिएकाले सोको व्यवस्थापन गर्न स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७६ को दफा ११ उपदफा ४ (ट) १ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी **"दुल्लू नगरपालिका क्षेत्र भित्र अटो तथा इ रिक्सा व्यवस्थापन निर्देशिका २०७६"** दुल्लू नगरपालिका, दुल्लूको मिति २०७६/०६/११ गतेको कार्यपालिका बैठकबाट पारित गरी यो निर्देशिका लागु गरेको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः

क) यस निर्देशिकाको नाम **"दुल्लू नगरपालिका क्षेत्र भित्र अटो तथा इ रिक्सा व्यवस्थापन निर्देशिका २०७६"** रहेको छ।

(ख) यो निर्देशिका दुल्लू नगरपालिकाको नगरकार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको मितिदेखि लागु हुनेछ।

२. परिभाषाः विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा

(क)"उपप्रमुख" भन्नाले दुल्लू नगरपालिकाको नगर कार्यपालिका उपप्रमुखलाई सम्झनु पर्छ।

(ख) "कार्यपालिका" भन्नाले दुल्लू नगरकार्यपालिका सम्झनु पर्छ।

(ग) "नगरपालिका" भन्नाले दुल्लू नगरपालिका सम्झनु पर्दछ।

(घ) "निर्देशिका" भन्नाले **दुल्लू नगरपालिका क्षेत्र भित्र अटो तथा इ रिक्सा व्यवस्थापन निर्देशिका २०७६** सम्झनु पर्दछ।

(ङ) "प्रमुख" भन्नाले दुल्लू नगरपालिकाको नगर कार्यपालिका प्रमुखलाई सम्झनु पर्छ।

(च) "प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत" भन्नाले दुल्लू नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनुपर्छ।

(छ) "सवारी साधन" भन्नाले अटो तथा इ रिक्सा सम्झनु पर्ने छ।

(ज) "स्थानीय तह"भन्नाले नेपालको संविधानको धारा ५६ को उपधारा ४ बमोजिम गठित नगरपालिका सम्झनुपर्छ ।

३. अटो तथा इ रिक्सा व्यवस्थापन समिति गठनः

१) नगरपालिका भित्र अटो तथा इ रिक्सा संचालनलाई व्यवस्थीत गर्दै सर्वसुलभ र दुर्घटना रहीत ढंगवाट सेवा सुचारु एवं सुव्यवस्थित गर्न आवश्यक मार्गदर्शन गर्न नगरपालिकामा देहायनुसारको अटो तथा इ रिक्सा व्यवस्थापन समिति रहने छ।

क. नगर कार्यपालिका प्रमुख	अध्यक्ष
ख. नगर कार्यपालिका उपप्रमुख	सदस्य
ग. नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	सदस्य
घ. नगर कार्यपालिका स्तरीय विषयगत समिति संयोजक	सदस्य
ङ. अधिकृत प्रतिनिधि इलाका प्रशासन कार्यालय दुल्लू	सदस्य
च. अधिकृत प्रतिनिधि इलाका प्रहरी कार्यालय	सदस्य

छ. प्रमुख ट्राफिक	सदस्य
ज. अटो व्यवसायीहरु मध्य नगरपालिकावाट मनोनित व्यवसायी	सदस्य
झ. यातायात कार्यालयको अधिकृत प्रतिनिधी	सदस्य
ञ. उधेग वाणिज्य सघ अध्यक्ष	सदस्य
ट. प्रशासन शाखा प्रमुख	सदस्य सचिव

२) नियम ३ (१) ज वमोजिमको सदस्य कार्यपालिकाले तोके वमोजिमको समय सम्म वहाल रहनेछ ।

३) नियम ३ वमोजिम गठीत समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ । बैठक अध्यक्षको आदेशले सदस्य सचिवले बोलाउनेछ ।

४. अटो तथा इ रिक्सा व्यवस्थापन समितिको काम

(क) नगरपालिका भित्र अटो तथा इ रिक्सा संचालनलाई व्यवस्थीत गर्न आवश्यक मार्गदर्शन गर्ने

(ख) अटो तथा इ रिक्साको पार्किङ्ग स्थल तोक्ने ।

ग) अटो तथा इ रिक्साको स्थान अनुसार भाडा दर निर्धारण गर्ने ।

घ) सेवा क्षेत्र निर्धारण तथा कलस्टर अनुसार अटो तथा इ रिक्सा संख्या तोक्ने ।

ङ) नगरपालिकाको आवश्यक्ता अनुसारको अटो तथा इ रिक्सा संख्या निर्धारण गर्ने ।

च) अटो तथा इ रिक्साको व्यवस्थापन एवं यात्रुहरु विच भएको विवादको समाधान गर्न आवश्यक सहजीकरण गर्ने ।

५) दर्ता, नविकरण र खारेजी

१) प्रत्येक अटो तथा इ रिक्सा सवारी ऐनरनियम वमोजिम यातायात कार्यालयमा नियमानुसार दर्ता एवं नविकरण भै नगरपालिकामा वार्षिक रुपमा स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ६४ (१) क वमोजिम नगरपालिकाले तोकेको वार्षिक सवारी कर तोकिएको म्याद भित्र अनिवार्य वुझाई अटोरिक्सा नगरपालिकामा दर्ता हुनु पर्नेछ । अटोरिक्सा दर्ता गर्दा निम्न कागजात पेश गर्नुपर्नेछ ।

अटोरिक्साको सवारी कर दर्ता गर्दा पेश गर्नुपर्ने कागजातहरु:

क. न.पा. बाट तोकिएको ढाँचामा निवेदन पेश गर्ने ।

ख. प्रदुषण मापदण्ड भित्र परेको प्रमाणित गरिदिएको पत्र ।

ग. सक्कल भन्सार प्रज्ञापन पत्र/भन्सार महशुल तिरेको रसिद ।

घ. फर्म वा कम्पनीमा दर्ता भएको प्रमाणपत्र ।

ङ. आयकर दर्ताको कागजात/करचुक्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी/**VAT** दर्ताको प्रतिलिपी ।

च. सवारी साधनको इन्जिन**,** च्यासिसको फोटो ।

छ. सवारी साधन कार्यालयमा ल्याई चेकजाँच गराउनुपर्ने ।

ज. विमाको कागजात ।

झ. सवारी कर, आयकर तिरेको रसिद ।

ञ. वित्तिय संस्थाबाट ऋण लगानी भै दर्ता हुनेहरुको हकमा वित्तिय संस्थाको दर्ता प्रमाणपत्र, आयकर **(PAN)** करचुक्ता र व्यक्ति भए नागरिकताको प्रतिलिपी ।

ट. सवारीधनी स्वंय उपस्थित हुनपर्नेछ ।

२) नगरपालिकामा दर्ता भई संचालनमा आएका अटोरिक्सा तथा इ रिक्साले बार्षिक रुपमा नगरपालिकामा तोकिएको सवारी कर बुझाई नविकरण गर्नुपर्नेछ। नविकरण गर्दा निम्न कागजातहरु पेश गर्नुपर्नेछ।

क. न.पा. बाट तोकिएको ढाँचामा निवेदन पेश गर्ने।

ख. प्रदुषण मापदण्ड भित्र परेको प्रमाणित गरिदिएको पत्र।

ग. दर्ता गर्दा वा अघिल्लो आ.व. मा नविकरण गर्दा बुझाएको सवारी करको रसिदको प्रतिलिपी।

घ. सवारी साधन कार्यालयमा ल्याई तोकिएको प्राविधिक कर्मचारीबाट चेकजाँच गराउनुपर्ने।

ङ. विमाको कागजात।

च. सवारी चालकको सवारी चालक अनुमति पत्रको प्रतिलिपी।

छ. सवारीधनी स्वंय उपस्थित हुनुपर्नेछ। स्वंय उपस्थित हुन नसक्ने भएमा सवारीधनीले मञ्जुरीनामा दिएको पत्र।

३)नियमानुसार प्रदुषण मापदण्ड पुरा नगरेको, कार्यालयमा सवारी साधन चेकजाँच गर्दा सवारी संचालन गर्न उचित नदेखिएको र बार्षिक नविकरण हुनु पर्ने समय भित्र नभई एक बर्ष म्याद नाघेको सवारी साधनलाई दर्ता खारेजी गरिनेछ। यसरी खारेजी भएका सवारी साधनहरु पुनः दर्ता हुन आएमा नियम ५ को उपनियम १ को प्रक्रिया अनुसार दर्ता हुनुपर्नेछ।

६. रुट निर्धारण:

१. नगरपालिका भित्र निम्नानुसार स्थानका लागि तल तोकिए वमोजिमको सेक्टरमा पार्किङ हुने गरी उल्लेखित संख्यामा अटो तथा इ रिक्साले सेवा दिने गरि स्थानिय सरकार सचालन ऐन २०७४ को दफा ११ उप दफा ४ (ट) वमोजिम रुट प्रत्येक सवारी साधनका लागि चौमासिक रुपमा नगरपालिकाको आर्थिक ऐनमा तोकिए बमोजिमको रुट निर्धारण शुल्क लिइ रुट निर्धारण पत्र जारी गर्ने छ। रुट निर्धारण पत्र प्रत्येक सवारी साधनले अनिवार्य वोक्नु पर्नेछ।

रुट निर्धारण:

सि.नं.	राख्ने स्थानकोनाम	वडा नं.	अटोको संख्या	सेक्टर
१.	नाउले	दु.न.न.पा. १ र २		
२.	नेपा पिपलधारी	दु.न.न.पा. ३ र ४		
३.	पादूका	दु.न.न.पा. ९		
४.	वडलम्जी	दु.न.न.पा. ८		
५.	रातिमाटा	दु.न.न.पा. ५		
६.	रिजु पेखरा	दु.न.न.पा. ५		
७.	गमैडि	दु.न.न.पा. १०		
८.	छिउडि पुसाकेट	दु..न.न.पा. ६		
९.	छिउडि पुसाकेट सुर्य चोक	दु..न.न.पा. ६		
१०.	वैक विनायक	दु..न.न.पा. ११		

११.	गैरी दह	दु..न.न.पा. १२		
१२.	कालभैरव भुकाहा	दु..न.न.पा. ११		
१३.	मालिका	दु..न.न.पा. १३		
१४.	माथिल्ले डुगेश्वर	दु..न.न.पा १२		
१५.	तल्ले डुगेश्वर	दु.न.न.पा. १		
१६.	श्रीस्थान मन्दिर सम्म	दु.न.न.पा. १०		
१७.	नाभिस्थान मन्दिर सम्म	दु.न.न.पा. १०		
१८.	पादुका मन्दिर सम्म	दु.न.न.पा. ९		

२. माथि उल्लेख भएका स्थान एवं सेक्टरमा सवारी संख्या थपघट गर्नु परेमा नियम ३ बमोजिम गठित समितिको निर्णयानुसार हुनेछ।

३. प्रत्यक सवारी साधनले प्रत्येक चौमासिकमा रुट परमिट लिँदा निम्नानुसार कागजात पेश गर्नुपर्नेछ।

अटोरिक्साले रुट परमिट लिँदा पेश गर्नुपर्ने कागजातहरुः

क. न.पा. बाट तोकिएको ढाँचाको निवेदन।

ख. नविकरण भएको ब्लुबुकको प्रतिलिपी।

ग. जाँचपास प्रमाण पत्र।

घ. वीमा (सवारी, चालक, यात्रु र तेश्रो पक्ष) भएको प्रतिलिपी।

ङ. माग भएको रुट खुलाउनुपर्ने।

च. चालकको लाइसेन्सको प्रतिलिपी र नागरिकताको प्रतिलिपी।

छ. तोकिए बमोजिमको दस्तुर बुझाएको नगदी रसिद।

ज. अर्को क्षेत्रबाट अनुमति लिई आएकोमा सो कार्यालयको सहमतिपत्र।

झ. सवारीधनी स्वंय उपस्थित नभएमा मञ्जुरीनामा पेश गर्नुपर्ने।

४. अटोरिक्साको रुट परमिट सम्बन्धी अन्य व्यवस्था

क. दर्ता गर्न दुनपा मा रु २०००। शुल्क लाग्ने छ। प्रत्येक वर्ष नविकरण वापत रु १०००। तिरि नविकरण गरिनेछ।

ख. रुट परमिट लिनु पर्ने छ। को अवधि ४ महिनाको हुनेछ। म्याद समाप्त भएको मितिले १५ दिनसम्म परमिट नविकरण गराइसक्नुपर्नेछ। १५ दिनपछि थप ३० दिनसम्म अर्थात शुरु म्याद समाप्त भएको ४५ दिनसम्म दोब्बर दस्तुर तिरी नविकरण गराउन सकिनेछ। सो म्याद पनि समाप्त भै आएपछि रु. १०००।– (अक्षेरुपी एक हजार मात्र) थप जरीवाना लाग्नेछ।

ग. नविकरण गर्न कुनै निकायबाट रोक्का नभएको हुनुपर्नेछ।

घ. परमिट नविकरण गर्दा वीमा वा जाँचपास अवधीले नभ्याउने भएमा जुन अवधी पहिला सकिन्छ सो उल्लेख गरी नविकरण गरिदिने र पछि उक्त कागजात ल्याई आएमा बाँकी रहेको अवधी सोही दस्तुरको आधारमा नविकरण गरिदिने।

ङ. तोकिएको क्षेत्र बाहेक अन्य क्षेत्रमा अनुमति नलिई संचालन गर्न पाईनेछैन।

७. चालकले पालनागर्नु पर्ने नियमहरु

१. प्रत्येक सवारी चालकले निम्नानुसारको नियमअनिवार्य रुपमापालनागर्नुपर्नेछ।

क. सवारी चालक अनुमतिपत्र, सवारी दर्ता किताव,बाटो इजाजतपत्र साथमा लिई मात्र सवारी चलाउनुपर्ने।

ख. विमा, नविकरण गरेको प्रमाण पत्र साथमा राखि सवारी साधन चलाउनुपर्ने।

ग. अटो रिक्साको यान्त्रिक अवस्था ठिक भए/नभएको चेकजाँच गरेर मात्र सवारी साधन चलाउनुपर्ने । तोकिएको भार क्षमता र गतिमा मात्र सवारी साधन चलाउनुपर्ने।

घ. मादक पदार्थ तथा लागु औषध सेवन गरि सवारी चलाउन पाईने छैन साथै प्रतिबन्धित मालसामान तथा चिजबस्तु ओसारपसार समेत गर्न पाईने छैन।

ङ. सवारी चलाउँदा मोबाइल फोनको प्रयोग र ठूलो आवाजमा गीत संगित बजाएर सवारी चलाउन पाईने छैन। सडकमा ध्यान केन्द्रित गरेर सुरक्षित साथ सवारी साधन चलाउनुपर्ने।

च. लेन अनुशासनको पालना गर्नुपर्ने, आफुभन्दा अगाडीको सवारी साधनसँग Breaking Distance कायम गर्नुपर्ने।

छ. अटोरिक्साको अगाडीको भाग चालकको दायाँ बायाँ यात्रु तथा मालसामान राख्न पाईने छैन साथै सवारीको बाहिरी भागमा मालसामान तथा यात्रु राख्न र झुण्याउन पाईने छैन।

ज. सामाजिक सद्भाव र सडक सुरक्षामा ध्यान दिँदै यात्रुमैत्री व्यवहार गर्नुपर्ने साथै अशक्त, वृद्ध तथा बालबालिकालाई विशेष ध्यान पुऱ्याउनुपर्ने।

झ. सडकमा जथाभावी सवारी साधन रोक्ने, पार्किङ गर्ने जस्ता कार्य गर्न पाइने छैन साथै सवारी साधन पूर्ण रुपमा रोकिएको अवस्थामा मात्र यात्रु चढाउने र ओराल्ने गर्नुपर्नेछ।

ञ. रातिको समयमा यात्रा गर्दा लाइटको सहि सदुपयोग गर्नुपर्ने छ । अटोरिक्सा तिव्र गतिमा चलाउने र आफुखुशी सवारी साधनको स्वरुप परिवर्तन गर्ने जस्ता कार्य गर्न पाईने छैन।

ट. अटोरिक्सा मुख्य सडकमा संचालन गर्ने, सडकको जथाभावी प्रयोग गर्ने, शारीरिक तथा मानसिक अवस्था ठिक नभएकाले सवारी चलाउने जस्ता कार्य गर्न पाइने छैन। होसियारी पूर्वक सवारी साधन चलाउनुपर्नेछ।

ठ. सवारी दुर्घटना, सवारी आवागमन अवरोध, ट्राफिक समस्या तथा गुनासो भए तत्काल ट्राफिक प्रहरी कार्यालय र नगर कार्यपालिका कार्यालयलाई जानकारी दिनुपर्नेछ।

८. यात्रु सुरक्षा

यात्रु सुरक्षाका लागि प्रत्येक सवारी साधनमा निम्नानुसारका नियमहरु पालना गर्नु/गराउनु पर्नेछ।

१. अटोरिक्साहरुको दाहिने तर्फबाट यात्रु चढ्ने र झर्ने गर्न नमिल्ने बनाउनुपर्ने।

२. स्थान अनुसारको भाडादर उल्लेख गरि सवारी साधनमा देखिने गरि टाँस्नुपर्ने।

३. अटोरिक्सामा राखिएका साउण्ड सिस्टम पूर्ण रुपमा हटाउनुपर्ने।

४. यात्रुहरुले यात्राका बखत जथाभावि फोहर नफाल्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्नेछ।

९. विमा सम्बन्धी व्यवस्थाः

१. सवारी धनी वा व्यववस्थापकलाई वीमा वापतको रसिद मात्र काटेको आधारमा दुर्घटना भएपछि वीमित रकम नपाइने हुनाले अनिवार्य रुपमा सम्बन्धित वीमा कम्पनीसँग सो रकम बराबरको वीमा पोलिसी वा प्रमाणपत्र लिनुपर्ने अन्यथा दुर्घटना वापतको क्षतिपुर्ती नपाइने व्यहोराको जानकारी दिनुपर्नेछ। कार्यालयमा वीमा पोलिसी कागजात पेश नगरेमा कार्यालयबाट सम्पादन हुने सवारी सम्बन्धी कुनैपनि सेवाहरु प्रदान गरिने छैन।

२. प्रत्येक सवारीले ऐन र नियमावलीले तोके बमोजिमका दुर्घटना वीमा, मजदुर वीमा, तेश्रो पक्ष वीमा आदीको वीमा गरेको हुनुपर्नेछ।

३. बाटो इजाजत जारी वा नविकरण गर्दा उक्त सवारीको सम्बन्धित अभिलेखमा वीमाको नाम र बहाल अवधी जनाउनुपर्नेछ।

१०. जरिवाना सम्बन्धी व्यवस्थाः

१. सवारी दर्ता, अनुमति नलिइ, स्वीकृति नलिई हेरफेर (रंग, सिट, स्वरुप, इन्जिन, च्यासिस) आवागमनमा बाधा पुऱ्याएमा रु ५०० देखि रु १ हजारसम्म जरीवाना हुनेछ।

२. तपशिल बमोजिम कसुर गर्नेलाई तत्काल ट्राफिक प्रहरीले नियमानुसार जरिवाना गर्नेछ सो रकम तत्काल बुझाउन नसक्नेलाई २४ घण्टाभित्र सम्बन्धित न.पा. कार्यालयमा पठाउनुपर्नेछ र न.पा. ले कसुर खुलाई ट्राफिक प्रहरीको पुर्जीको आधारमा पहिलो पटक रु. ५००।– दोश्रो पटक रु. १०००।– तेश्रो पटक रु. १५००।– र त्यसपछी पटकै पिच्छे दोब्बर जरीवाना गरी सचेत गराउन सक्नेछ।

   क. ट्राफिक संकेत वा इशारा उल्लघंन गरी चलाएको।
   ख. पार्कींङ निषेध गरिएको ठाउँ वा समयमा पार्कींङ गरेमा।
   ग. सवारी मोड्न वा ध्वनी संकेत निषेध गरिएको ठाउँमा मोडेमा वा ध्वनी संकेत दिएमा।
   घ. गलत साइड तर्फ सवारी चलाएमा।
   ङ. एकतर्फी सडकमा सो विपरित चलाएमा।
   च. अवस्था ठिक नभएको सवारी चलाएमा।
   छ. निर्धारीत गतिभन्दा बढी गतिमा सवारी चलाएमा।
   ज. राती बत्ती नबाली सवारी चलाएमा।
   झ. मादक पदार्थ सेवन गरी सवारी चलाएमा।
   ञ. नम्बर प्लेट नराखी सवारी चलाएमा।
   ट. निर्धारीत सिट भन्दा बढी यात्रु राखी चलाएमा।
   ठ. सार्वजनिक सवारीको चालकले यात्री लिन इन्कार गरेमा।
   ड. निर्धारीत भाडा दरभन्दा बढी भाडा लिई सवारी चलाएमा।
   ढ. लापरवाही साथ सवारी चलाएमा।
   ण. बाटो इजाजतपत्र नलिई सार्वजनिक सवारी चलाएमा।
   त. चालक अनुमति पत्र साथमा नराखी सवारी चलाएमा।

११. जाँचपास सम्बन्धी व्यवस्थाः

१. प्रत्येक अटोरिक्साले ६/६ महिनामा अनिवार्य रुपमा कार्यालयमा सवारी साधन ल्याई सम्बन्धित प्राविधिकबाट जाँचपास गराउनुपर्नेछ। दस्तुर रु. १०० लाग्नेछ।
२. जाँचपास अवधी सकिएको ७ दिन भित्र जाँचपास गराउनुपर्नेछ। सो अवधी नाघी आएमा थप ३५ दिनसम्म दोब्बर दस्तुर लाग्नेछ। सो अवधी पनि नाघि आएमा दोब्बरका अतिरिक्त थप रु. ५००।– सम्म जरिवाना लाग्नेछ।
३. जाँचपास गर्न न.पा. ले तोकेको मापदण्ड पुरा भएको हुनुपर्नेछ।

१२. भाडादरः

नगरपालिका भित्र संचालन हुने सवारी साधनले निम्न बमोजिमको अधिकतम भाडादर लिई यातायात सेवा दिनुपर्नेछ। तोकिएको भाडादर भन्दा बढी असुल गरेको पाइएमा नियम १० को उपनियम २ बमोजिमको दण्ड सजाय तथा जरीवाना नगरपालिकाले तोकिएको कर्मचारीले जरिवाना गर्न सक्नेछ।

१. पिच गरिएको सडकमा सवारी साधनमा यात्रा गरे वापत प्रत्येक यात्रीमा न्यूनतम रु. २० र त्यसपछि प्रति किलोमिटर थप रु. ५ का दरले भाडादर कायम हुनेछ।
२. कच्ची सडकमा सवारी साधनमा यात्रा गरे वापत प्रत्येक यात्रीमा न्यूनतम रु. २० र त्यसपछि प्रति किलोमिटर थप रु. १० का दरले भाडादर कायम हुनेछ।
३. सेक्टर अनुसारको भाडादर नियम ३ को उपनियम १ बमोजिम गठित समितिले तोके बमोजिम कायम हुनेछ।
४. भाडादर परिवर्तन गर्नुपर्ने अवस्था आएमा नियम ३ को उपनियम १ बमोजिम गठित समितिले समय सापेक्ष परिवर्तन गर्न सक्नेछ।

१३.अनुगमनः

ट्राफिक प्रहरी र न.पा. ले उल्लेखित कार्यविधी बमोजिम अटोरिक्सा संचालन भए नभएको अनुगमन गर्न सक्नेछ।

१४. विविधः

यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएका विषयहरु सवारी तथा यातायात व्यवस्था ऐन नियम तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम हुनेछन्।